

Навчально-науковий Гуманітарний інститут

Кафедра англійської філології і перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ Сидоренко С.І.

«_____» _____ 2020 р.

**ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ
ДО МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ № 1
З ДИСЦИПЛІНИ «ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА
УКРАЇНСЬКОЇ МОВ»**

Тема 1. Порівняльне вивчення мов. Класифікації мов світу.

Основні терміни та поняття лінгвістичної типології. Види типологічних досліджень. Генеалогічні класифікації мов. Типологічні класифікації мов: морфологічні, фонетичні, синтаксичні. Поняття типу мови. Мовні та граматичні уні версалії.

Тема 2. Граматична будова англійської та української мов.

Загальна характеристика граматичної будови двох мов в контрастивному аспекті. Характер системних зв'язків в англійській та українській мовах. Домінуючі риси в синтетичних і аналітичних мовах. Проблема класифікації і принципи виділення частин мови в англійській мові у зіставленні з українською.

Тема 3. Типологія граматичних категорій іменника в англійській та українській мовах.

Кореляція категорій числа, відмінка і роду іменника у порівнюваних мовах. Омонімія відмінкових форм іменника англійської мови та система відмін і відмінків в українській. Особливості відтворення категорії числа іменників англійської мови в українській мові. Категорія означеності і неозначеності в порівнюваних мовах.

Тема 4. Категоріальні парадигми дієслова у зіставляваних мовах.

Кореляції категорій особи, числа, часу, виду, стану та способу дієслова у порівнюваних мовах. Порівняльна характеристика видо-часових форм дієслова активного стану англійської та української мов. Явище узгодження часових форм в англійській мові і особливості його передачі українською мовою. Способи та мовні засоби вираження означеності/неозначеності в українській мові. Зіставний аналіз видо-часових форм дієслова у пасивному стані у порівнюваних мовах. Граматична дієслівна ознака перехідності/неперехідності в англійській та українській мовах. Граматичні засоби передачі значення пасивної дії в англійській мові та їх відповідники в українській. Основні характеристики дійсного, наказового та умовного способів. Способи та мовні засоби передачі

нереальності в англійській та українській мовах. Неособові форми дієслова та їх граматичні категорії в двох мовах.

Тема 5. Логіко-граматична категорія модальності.

Система модальних дієслів англійської мови у зіставленні з українською. Граматичні форми, значення, функції модальних дієслів англійської мови у порівнянні з українською.

Тема 6. Порівняльне вивчення неособових форм дієслова.

Загальна характеристика, граматичні категорії та особливості вживання безособових форм дієслова у порівнюваних мовах. Інфінітив, герундій, дієприкметник в англійській мові порівняно з інфінітивом, дієприкметником і дієприслівником української мови. Зіставна характеристика граматичних категорій безособових форм дієслова у порівнюваних мовах. Граматичні форми, значення, синтаксичні функції безособових форм дієслова у порівнюваних мовах. Інфінітивні, герундіальні, дієприкметникові звороти англійської мови порівняно з українською, способи їх перекладу. Суб'єктний та об'єктний інфінітивний і дієприкметниковий комплекси в англійській мові та засоби їх відтворення в українській мові. Незалежний дієприкметниковий комплекс в англійській мові та засоби його передачі українською мовою.

Тема 7. Порівняльний синтаксис.

Загальна картина синтаксичної будови мови. Основні синтаксичні теорії. Основні синтаксичні поняття: синтаксична одиниця, синтаксичне значення, синтаксична форма, синтаксична функція. Типи предикативних синтаксичних відношень в англійській та українській мовах. Проблема напівпредикативних відношень і способи їх відтворення у мові перекладу. Поняття словосполучення. Загальна характеристика словосполучення. Структурні та семантичні типи словосполучень в англійській та українській мовах, критерії виділення та класифікації. Типи синтаксичного зв'язку в словосполученнях у зіставлюваних мовах: узгодження, керування, приєднання. Зіставний аналіз валентних ознак, типів і моделей сполучуваності складових іменникових і дієслівних словосполучень. Номінативні словосполучення-ланцюги англійської мови та способи їх передачі українською. Поняття речення. Поняття предикації. Основні структурні елементи речення в англійській та українській мовах. Зіставна характеристика структурних типів речення у порівнюваних мовах.

Тема 8. Зіставний аналіз простого речення.

Просте речення та його структура. Зіставна характеристика структурних типів речення у порівнюваних мовах. Особливості порядку слів у розповідному, питальному, заперечному реченні англійської мови порівняно з українською. Повні та неповні речення, проблема еліпсису. Кореляція понять безособові речення, неозначено-особові речення, називні речення у зіставлюваних мовах. Зіставна характеристика комунікативних типів речення у порівнюваних мовах. Способи збереження характеру предикації при перекладі. Поняття граматичної основи у простому реченні. Головні та другорядні члени речення в англійській мові порівняно з українською. Синтаксичний алгоритм перекладу, способи збереження тема-рематичних зв'язків при перекладі. Інверсія та синтаксична емпфаза у простому реченні, синтаксичні моделі збереження виразності при перекладі.

Тема 9. Зіставний аналіз складного речення.

Складне речення та складне синтаксичне ціле. Поняття поліпредикації та супутньої предикації. Предикативні комплекси англійської мови та способи їх відтворення українською. Сурядні та підрядні речення в англійській та українській мовах, спірні випадки виділення типів підрядних і сурядних речень порівнюваних мовах. Характеристика структури та змісту складносурядних і складнопідрядних речень. Типи та засоби синтаксичного зв'язку, класи сполучників у складносурядних і складнопідрядних реченнях англійської мови порівнянно з українською. Синтаксичні засоби емпізи у складному реченні англійської мови порівнянно з українською, способи збереження синтаксичної виділеності при перекладі. Зіставний аналіз пунктуації складного речення.

Список рекомендованої літератури:

1. Гудманян А.Г., Крилова Т.В. Граматика англійської та української мов: конспект лекцій .– К.: НАУ, 2009. – 64 с. (Англійською мовою)
2. Аракин В.Д. Сравнительная типология английского и русского языков. – М., 1989. – 254 с.
3. *Korunets J.V.* Contrastive Typology of the English and Ukrainian Languages. – К., 1999. – 459 с.

Розробник: канд. філол. н., доц. Крилова Т.В. _____